

28.03.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**28 Mart 2022
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

28 Mart 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Giresun Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- Gümüşhane Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Dil Okulu Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmek
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Medya ve İletişim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Yeditepe Üniversitesi Bilgi Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Yayın Adı : Para Ek
Referans No : 109438438
Dağıtım alanı : Ulusal
Yayın Periyot : Düzensiz
Yayın Tipi : Dergi

Yayın Tarihi : 27.03.2022
Sayfa : 1
Tiraj : 17715
Reklam E.(\$): 27622,22

AJANS PRESS

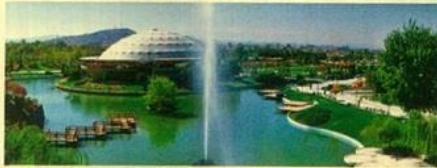
PARA ANKARA

27 MART 2022

Küresel başkent

Büyük dönüşüm yaşanan şehir, üretim üssü olarak her alanda iddialı

- ✓ Ulaşım koridorlarının ortasındaki kent artık dünyaca ünlü bir hub
- ✓ Yeni yükselen değer Ankara, kültür ve sanatın da başkenti oluyor
- ✓ Ankara yeşil dönüşüme odaklanıyor

Sanayi ve Teknoloji
Bakanı Mustafa Varank

Ankara Ticaret Borsası
Başkanı Faik Yavuz

Ankara Ticaret Odası
Başkanı Gürsel Baran

Ankara Sanayi Odası
Başkanı Nurettin Özdebir

TESK Genel Başkanı
Bendevi Palandöken

Ulaştırma ve Altyapı
Bakanı Adil Karaismailoğlu

Yayın Adı : Para Ek
Referans No : 109438414
Dağıtım alanı : Ulusal
Yayın Periyot : Düzensiz
Yayın Tipi : Dergi

Yayın Tarihi : 27.03.2022
Sayfa : 18
Tiraj : 17715
Reklam E.(\$) : 13835,56

AJANS PRESS

ANKARA

“Türkiye tarımda merkez ülke olabilir”

Ankara Ticaret Borsası Başkanı Faik Yavuz, tarımda desteklerin hedefine uygun ve proje kapsamında verilmesi gerektiğini vurgulayarak, iyi planlanırsa Türkiye'nin tarımda merkez ülke olabileceğini söyledi. Yavuz, “Türkiye kendi kendine yetmemeli, Türkiye komşularına, dünyaya üretim yapmalı” dedi.

ANKARA Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkanı **Faik Yavuz**, Türkiye'nin tarımda destekleme politikasını yeniden masaya yatırması gerektiğini belirterek, çiftçilerin yetiştireceği en doğru ürün için teşvik edilmesi, desteklenmesi gerektiğini vurguladı. Yavuz, hayvansal üretim için de yeni destek ve teşvik modellerine ihtiyaç olduğunu kaydetti. Desteklerin, hedefine uygun ve proje kapsamında yapılması gerektiğini söyleyen Yavuz, iyi planlanırsa Türkiye'nin tarımda merkez ülke olabileceğini söyledi. Türkiye'nin çok önemli bir coğrafyada olduğunu belirten Yavuz, “Kuzeyimizde Romanya, Ukrayna, Bulgaristan, Gürcistan gibi ülkeler var. Güneyimizde de İran, Irak, Suudi Arabistan, Körfez ülkeleri ve Mısır var. Kuzeydeki ülkelere üretim yapıp ürünlerin, Karadeniz'de lisanslı depolar kurarak güneydeki ülkelere satılmasını sağlayabiliriz. Singapur, Dubai gibi terminal ülke olabiliriz. Bence Türkiye kendi kendine yetmemeli, Türkiye komşularına, dünyaya üretim yapmalı.

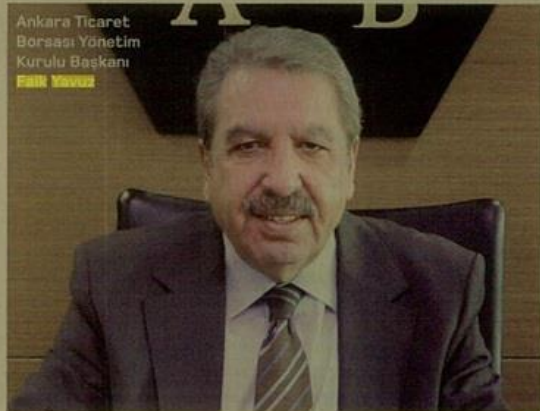

Türkiye'nin kendi kendine yetme durumuna gelecek olursak; Dünya bu kadar küresel değilken Türkiye'de bu kadar tropikal meyveler yemiyorduk. Bunlar Türkiye'ye gelince bir süre sonra üretime de girdi. Üreticisine daha fazla para kazandıran, ihracata açık bu ürünler yetiştirilmeye başlanınca biz bir anda kendi kendimize yetmeyen ülke durumuna düştük” diye konuştu.

Faik Yavuz'la, **ATB**'nin 2022 yılı gündemini, projelerini, tarımsal ürünlerde fiyat artışlarını önlemek için yapılması gerekenleri konuştuk.

2022 yılı öncelikli gündem maddeleriniz ve projeleriniz neler?

2022 yılı bütçemizin imkanları dahilinde, bitirmeyi planladığımız yatırım ve projelerimizi şöyle özetleyebiliriz: 2022 yılında, ihalesi 2021 yılında gerçekleştirilen ve Türkiye'nin en güncel konularından biri olan enerji konusunda girişimde bulunarak, ihtiyacımızın tamamını karşılayacak yeterlilikte bir güneş enerji santralini hayata geçireceğiz. Ayrıca, Ankara'nın Gölbaşı İlçesi'ne bağlı Ahıboz Mahallesi'nde bulunan lisanslı depoculuk ve borsa satış salonu hizmeti verdiğimiz tesislerimize, hububat kurutma tesisi ve bunların muhafaza edileceği depolar ekleyeceğiz. Yine bu tesise entegre çalışacak şekilde bakliyat eleme ve paketlenme ünitesini hayata geçirmek de 2022 hedeflerimiz içinde. Merkez binamıza ise “Gıda Analiz Laboratuvarı” kurma

konusunda da düğmeye bastık. Bu laboratuvarla birlikte, işlenmiş etler analiz edilip standartlara uygunluğu tespit edilebilecek.

2021 yılı **ATB** için nasıl geçti?

2021 yılı, **ATB** için de Türkiye için de zor bir yıl oldu. Özellikle yılın yarısına kadar kısmi ve tam kapanmalar, otellerin, restoranların, yurtların, yemekhanelerin kapalı olması bizim ana faaliyet alanımız olan gıda ürünlerinin tescilini büyük oranda sekteye uğrattı. Dileriz pandemi yeni sürprizler yapmaz, yeni varyantlarla geri dönmez. Hayatımıza girdiği hızla çıkıp gider.

Et, süt, buğdaydaki fiyat artışlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Pandeminin hayatımıza girmesiyle beraber gıda fiyatlarının pik yaptığını hepimiz gözlemledik. İnsanlar ve buna bağlı olarak da ülkeler panik içinde gıda stoklama yarışına girdi. Nüfusu çok fazla olan Çin, Hindistan gibi ülkeler, 1 senelik tahıl ve hububat stokladı. Özellikle Çin'de 300 milyonluk nüfus, artan kişi başı milli gelirle beraber diyetlerini de değiştirmeye başladı. Son yıllarda Çinliler batılı yemek alışkanlıklarını benimsemeye başladılar. Bu durum pandemiyle birleşince gıda emtiasını çok ciddi tırmandırdı. 2021 yılında bunlar yetmiyormuş gibi özellikle yurdumuzda çok ciddi bir kuraklık oldu. Bu kuraklık en sert, tahıl ambarı olarak bilinen İç Anadolu Bölgesi'ni vurdu. Örneğin Şereflikoçhisar'ın dünyaca ünlü arpasında bu sene

Yayın Adı : Para Ek
Referans No : 109438414
Dağıtım alanı : Ulusal
Yayın Periyot : Düzensiz
Yayın Tipi : Dergi

Yayın Tarihi : 27.03.2022
Sayfa : 19
Tiraj : 17715
Reklam E.(\$) : 13835,56

AJANS PRESS

yüzde 80 rekolte kayıpları gözlemlendi. Tuz Gölü 1 km'den fazla çekildi. Dolayısıyla bu yıl rekor seviyede tahıl ithalatı yapıldı. Gübrenin ham maddesi olan doğalgaz fiyatları 2021 yılında zaten çok hızlı bir yükseliş gösteriyordu ki; Rusya-Ukrayna savaşı buna tuz biber ekledi. Savaşın etkileri henüz tam olarak raflara yansımamakla beraber, özellikle tahıl ve yem fiyatları uçuşa geçti diyebilirim. Nerede denge bulur tam olarak kestirmek imkânsız çünkü aynı problemi AB ülkeleri de yaşıyor.

Bu artışları önlemek için neler yapılmalı?

Şimdiye kadar saydığım nedenler bizim elimizde olmayan dış faktörlerdi. Bunlar için yapılacak çok bir şey yok. Ancak alternatif çözümler konusunda düşünülebilir. Bunlar dışında yaptıklarımız, yapmadıklarımız, yönetsel olarak hiç mi hatamız, ihmaliz yok? Tabii ki var; Çiftçimizin yeterli miktarda ve zamanında desteklendiğini söylemek çok zor. Ayrıca çok büyük bir plansızlık var. Örneğin, bir sene aşırı yükselen patates-soğan fiyatları ertesi yıl bedava dağıtılma noktasına gelmemeli. Çiftçiler, yetiştireceği en doğru ürün için teşvik edilmeli, o yönde desteklenerek o ürünü üretmesi sağlanmalıdır. Aksi takdirde, tüm çiftçilerimiz mevcut yıl en fazla kazandıran ürünü ekip, hasat zamanı ürünü tarlada bırakmak zorunda kalmaya devam edecektir. Hayvansal üretim için de teşvik ve destekler belirlenecek politika çerçevesinde optimum fayda gözetilerek düzenlenmelidir. Artık mevcut hayvancılık modelleri bizi daha fazla taşıyor. Hayvancılıkta da yeni modellere ihtiyacımız var.

Ankara, bitkisel ve hayvansal üretim noktasında nasıl bir potansiyele sahip?

Ankara'nın bitkisel tarımı çok büyük ölçüde, yaklaşık yüzde 65-70 oranında tahıl ağırlıklı olduğu söylenebilir. Dolayısıyla maalesef 2021 yılında kuraklığın en çok vurduğu yerlerden biri de Ankara olmuştur. Tahılları sırasıyla şeker pancarı ve soğan izler. Ankara bitkisel tarımdan ziyade, bunların işlenip ihracatı konusunda belirli bir yol kat etmiştir. TÜİK verilerine baktığımızda, hububat, bakliyat, yağlı tohum mamulleri toplam üretiminde yaklaşık yüzde 40'a yakın rekolte kaybı olmasına rağmen, Ankara bu mamullerin ihracatını bir önceki seneye göre yüzde 10 yükseltmiştir. Kesin rakam vermekten kaçınıyorum çünkü tüm kalemlerin verileri yayınlanmadı.

2021 senesinde Ankara'da, büyük baş hayvan varlığı 580 bin baştan 613 bin başa, küçük baş hayvan varlığımız ise 2 milyon baştan 2.3 milyon başa yükselmiştir. İstatistikleri, rakamları bir kenara bırakacak olursak, Ankara'nın ve Türkiye'nin çok büyük bir hayvancılık potansiyeli var. Ancak bu elimizden kayıyor. 1960'lı yıllarda 43 milyon hektar olan mera alanı bugün 12 milyon hektara kadar düşmüş. Böyle olunca da insanlar daha yüksek maliyetli yeme ağırlık vermek durumunda kaldılar. Türkiye, nehir ve yeraltı su kaynaklarını projelerle daha iyi değerlendirebilir duruma getirerek, meraları ıslah ederse Güney Amerika, ABD, Kanada'da olduğu gibi çok az yem ile 400-500 kg et alınabilecek seviyeye gelebiliriz. Başka bir ifade ile et üretiminin maliyetini rahatlıkla yüzde 35 azaltabiliriz.

Ticaret borsaları, ürün ihtisas borsacılığı sisteminin, üreticinin kazanmasına katkısı ne oluyor?

Borsalar, üretilen bir ürünün değerinde satılabilmesi için arz ve talep dengesini en doğru şekilde oluşacağı ortamı hazırlayan kurumlar. Ticaret borsaları denilince aklı ilk gelen şey tahıl ürünleri olsa da biz **Ankara Ticaret Borsası** olarak, Türkiye'nin ilk et borsasını hayata geçirerek, besicileri, tüccarları bir araya getirdik. Haftalık ortalama 800 ton et tescil ediyoruz. Et fiyatları konusun-

"Destekleme politikası yeniden masaya yatırılmalı"

Türkiye'de tarım, Cumhuriyetin ilk yıllarından beri destekleniyor. Ancak bugün geldiğimiz noktada; çiftçi ben zarar ettim, halk ben pahalıya yiyorum, devlet ise ben destekliyorum diyor. Baktığımızda hepsi haklı. Bizim destekleme politikasını yeniden masaya yatırmamız lazım. Destek her zaman nakit para vererek olmayabilir. Temelde verimli üretim modeli yatıyor. Ben olsam Türkiye'yi 8-10 bölgeye ayırımdır. Nerede, ne yetiştirilecek karar veririm. Örneğin Doğu Anadolu'da bitkisel üretim yapamazsınız. Ne yaparsanız yapın dönüm başına alacağınız ürün çok sınırlı olacaktır. Hükümet 3 TL de verse 5 TL de verse çiftçi zarar edecek. Orası hayvancılığa yatkınsa onu teşvik edersiniz. Tarıma ek bütçe ile 29 milyar TL'ye çıkarılan destek Avrupa ve Amerika'dan düşük olsa da Türkiye şartlarında iyi para. Doğru kullanmak gerekiyor.

da Türkiye'nin referans borsası olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. **ATB**, prensip olarak her zaman üreticiji koruyan borsa olarak adından söz ettirdi. Hasat zamanında aşırı arz nedeniyle düşen ürün fiyatları üreticiji mağdur ediyordu. Bin bir emek harcanarak üretilen ürünler çok düşük fiyatlardan satılmak zorunda kalıyordu. Bu nedenle yatay ve dikey lisanslı depolar ile bunlara entegre çalışan Ankara'nın Gölbaşı ve Şereflikoçhisar ilçelerinde borsa satış salonları yaptırarak hizmete sunduk.

Lisanslı depoculuk sistemi sadece üreticije değil, ülke varlıkları ve ekonomisine de kalkan oluyor. Tarım ürünleri kayıt altına alınıyor. Uygun saklama koşulları altındaki ürün, çürüme, küf gibi çevresel faktörlerden etkilenmiyor. Gıda güvenliği ve sınıflandırması uzman ekipler tarafından sağlandığı için halka sağlıklı ürün sunuluyor.

Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB) lisanslı depoculuk ile teknolojiyi bir araya getirerek lisanslı depoculuk sistemine adeta seviye atlattı. Hasat edilen ürün, lisanslı depoya girip künyesi çıktıktan sonra bir satış senedi ile Türkiye'nin dört bir yanına istenildiği zaman satılabilir. TÜRİB'e kayıt olan tüccar, uzman laborantlarla sınıflandırılmış ürünün tüm özelliklerini görüyor, ihtiyacı dahilinde istediği yerden ürününü satın alabilir. TÜRİB sistemine geçilmesiyle beraber ürünlerdeki fiyat dalgalanmaları nispeten daha da azaldı, arz-talep dengesi daha adil seviyelerde oluşmaya başladı.

TÜİK'e göre canlı hayvan fiyatı yıllık yüzde 18,46 arttı

Canlı hayvan ve hayvansal ürün fiyatlarını açıklayan TÜİK'e göre kültür melezi sığır fiyatında yıllık yüzde 15,88, yerli sığır yüzde 16, küçükbaş hayvan da yüzde 30,28 artış görüldü.

TÜİK, son günlerin en çok tartışılan konularından canlı hayvan ve hayvansal ürünlere ilişkin verileri açıkladı. Kurumun Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürün Fiyatları ve Üretim Değeri, 2021 raporuna göre,

Canlı hayvanlardan sığır (kültür) fiyatı bir önceki yıla göre yüzde 18,46 arttı. Canlı hayvanlardan, 2021 yılında sığır (kültür melezi) fiyatında yüzde 15,88 ve sığır (yerli) fiyatında yüzde 16,04 artış gerçekleşti. Küçükbaş hayvanlardan, 2021 yılında bir önceki yıla göre en fazla artış yüzde 30,28 ile tiftik keçisi ve yüzde 27,79 ile kıl keçisi oğlağı fiyatlarında gerçekleşti.

İnek sütü yüzde 25,77 arttı

Hayvansal ürünlerden inek sütü fiyatı bir önceki yıla göre yüzde 25,77 arttı. Hayvansal ürünlerden, 2021 yılında bir önceki yıla göre keçi sütü fiyatında yüzde 26,45 ve koyun sütü fiyatında yüzde 38,45 artış gerçekleşti. Bir önceki yıla göre en az artış gösteren ürünler ise sırasıyla yüzde 7,98 ile yapağı ve yüzde 19,71 ile bal oldu.

28.03.2022

Canlı hayvan değerinde yıllık artış yüzde 22,25

Bir önceki yıla göre büyükbaş hayvanların değeri yüzde 19,08 artarak 149 milyar 550 milyon TL, küçükbaş hayvanların değeri yüzde 30,60 artarak 79 milyar TL oldu. Bir önceki yıla göre kümes hayvanlarının değeri ise yüzde 11,22 artarak 9 milyar 830 milyon lira oldu.

Türkiye 3 ülke dışında et ihracatını durdurdu

Türkiye KKTC, Azerbaycan ve Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti dışındaki ülkelere et ihracatını durdurma kararı aldı.

Ticaret Bakanlığı'ndan alınan bilgiye göre, Türkiye KKTC, Azerbaycan ve Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti dışındaki ülkelere et ihracatını, et fiyatlarındaki ani yükselişler nedeniyle durdurdu.

Bakanlıktan Bloomberg'e verilen bilgiye göre, Ticaret Bakanlığı bir süre önce Tarım Bakanlığı'na, bazı ürünlerin ihracatıyla ilgili düzenleme yapma yetkisi verdi. Yetkinin ardından bakanlık et ürünleriyle ilgili düzenleme kararını Ticaret Bakanlığı'na bildirdi.

Buna göre söz konusu 3 ülke dışındaki ülkelere büyükbaş, koyun ve keçi eti ihracatı ikinci bir karara kadar durduruldu.

TMO, 175 bin tonluk mısır ithalatı ihalesinde en iyi teklifleri aldı

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 175 bin tonluk yemlik mısır ihalesinde en iyi teklifleri aldı. Teklifler ton başına 389,75 dolar ile 408,50 dolar arasında değişti.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) hububat ithalatı çalışmalarına devam ediyor.

Ofis 175 bin tonluk yemlik mısır ithalatı ihalesinde en iyi teklifleri aldı.

Bloomberg'in haberine göre teklifler ton başına 389,75 dolar ile 408,50 dolar arasında değişti.

8 Nisan-5 Mayıs tarihleri arasında teslimatları öngörülen tekliflerin detayları şöyle sıralandı:

Liman	Hacim (Bin ton)	Tutar (Dolar)
Bandırma	10	389,75
Bandırma	5	399
Bandırma	10	404,50
Samsun	15	399

Samsun	5	406,40
Samsun	5	406,50
Mersin	10	402,75
Mersin	15	406,90
Tekirdağ	25	403,50
İzmir	25	408,50
İskenderun	25	402,80
İskenderun	20	402,90
İskenderun	5	393

Uruguay'da kim hayvan arıyor?

Kırmızı ette lobi devrede!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin kırmızı et için Uruguay'da hayvan aradığını açıklarken, Tarım ve Orman Bakanlığının gündeminde böyle bir ithalatın olmadığı ortaya çıktı.

Sadettin İnan

Türkiye'de et fiyatları konuşulmaya başladı, et lobisi hemen devreye girdi! Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Türkiye'nin kırmızı et için Uruguay'dan hayvan aradığını açıklaması sektörde şok etkisi yaparken, Tarım ve Orman Bakanlığının bile yapılacak bu ithalattan haberinin olmadığı ortaya çıktı. Bu durum, ette yakında ithalat kapılarının yeniden açılacağına ilk sinyali olarak değerlendirilirken, et lobisinin de Türkiye'de ne kadar güçlü olduğunu gözler önüne serdi.

ÇİFTÇİLERLE BİR ARAYA GELDİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, önceki gün Tokat'ta bir grup çiftçi ile bir araya geldi. Çiftçilerle yapılan toplantı yaklaşık 1,5 saat sürerken, toplantıda Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi de hazır bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kadın yetiştirici Tuğba Ezmeci ile diyalogu gündeme damgasını vurdu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, kırmızı et için Uruguay'dan hayvan getirmeye çalıştıklarını belirterek, eğer karşılanabiliyorsa bu hayvanların Uruguay'dan getirmeyerek yerli üreticiden alınabileceğini kaydetti.

VAHİT BEY HAYVAN ARIYOR!

Erdoğan, şunları kaydetti: “Vahit Bey şu an Türkiye için et hayvancılığında hayvan arıyor. Hayvanlarınızı hemen alır. Şu anda Uruguay’dan hayvan getirmeye çalışıyoruz. Hâlbuki burada var. Tabi bu 50 falan yetmez. Kırmızı ette şu anda ihtiyacımız var. Niçin Uruguay’dan alalım. Biz kendi ülkemizdeki hayvanları almak suretiyle, bu işi bitirelim. Et anlamında hayvanları alalım ki bu noktada çiftçimizi de rahatlatalım.” Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın bu değerlendirmeleri, hayvancılıkta yaşanan sorunların kendisine iletilmediğini ortaya çıkarırken, Uruguay’dan yapılacak ithalat da gündeme bomba gibi düştü. Uruguay’dan yapılacak ithalat, Tarım ve Orman Bakanlığının gündeminde bile yokken, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Türkiye’nin kırmızı et için Uruguay’dan hayvan aradığını bildirmesi, et lobisini gündeme getirdi.

“GÜNDEMDE URUGUAY’DAN YAPILACAK İTHALAT YOK!”

Bakanlık kaynaklarından alınan bilgilere göre, şu an için Uruguay’dan bir hayvan ithalatının gündemde olmadığı belirtilirken, bu konuda Cumhurbaşkanlığı tarafından alınmış bir karar varsa da bunun Bakanlığa henüz iletilmediğine dikkat çekiliyor. Bu durum geçmişte 2008 yılında Bakan Mehdi Eker’in et ithalatının gündemlerinde olmadığını belirtmesine rağmen hemen ardından ithalat kapılarının açılmasını akıllara getirirken, Bakanlığın bile üstünde bir et lobisinin varlığını da gözler önüne serdi.

BESİCİ, HAYVANINI NEDEN DEVLETE KESTİRMİYOR?

Toplantıda yine besicinin hayvanlarını devlete neden kestirmedikleri de gündeme gelirken, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın üreticinin yaşanan bu sorundan da habersiz olduğu ortaya çıktı. Bilindiği üzere Et ve Süt Kurumu, serbest piyasada karkas kesim fiyatları 90 liraya çıkarken kesim fiyatlarını artırmayarak (yerli hayvan 60 lira, ithal hayvan 58 lira) olarak uygulamasından dolayı besici de hayvanlarını ESK’ya kestirmiyor. Toplantıda Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, karkas kesim fiyatlarında yaşanan bu çelişkiyi anlatmak isterken, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın “karkası markası bırak” diyerek Bakan Kirişçi’yi konuşturmayarak sözünü kesmesi de dikkat çekti.

ERDOĞAN, HÜKÜMETİN VERDİĞİ SÖZÜ UNUTTU!

Diğer yandan Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kırmızı et için Türkiye’nin Uruguay’dan hayvan aradığını açıklaması acı bir gerçeği de yine gündeme getirdi. Görevden alınan eski Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Türkiye’nin 2022 yılına kadar kademeli bir şekilde besilik hayvan ithalatını yapacağını ancak 2022’den itibaren besilik hayvan ithalatına son verileceğini ve bütün politikaların buna göre belirlendiğini açıklamıştı. Gelineen noktada Erdoğan’ın kırmızı et için Uruguay’dan hayvan aradığını açıklaması, besilik hayvan ithalatına yönelik hükümetin geçmişte verdiği sözlerin de altının boş çıktığını ortaya koydu.

Vergide tahsilat yüzde 80,6 oldu

Pandeminin ilk dönemlerinde uygulanan kısıtlamalar sebebiyle düşen cirolar ve ekonomik krizler vergi ödeme kabiliyetini zayıfl atıyor. 2020 yılında yüzde 80,1 ile son 20 yılın en düşük vergi ödeme oranı görülürken, 2021'de bu oran yüzde 80,6 oldu.

Hüseyin GÖKÇE

Türkiye'de toplam vergi gelirleri içinde dolaylı vergilerin payındaki artış vergi uzmanları tarafından yıllardır tartışılıyor. Beyana dayalı vergilerde ise ödeme refl eksinin zayıflığı, vergi uzmanları tarafından sık sık gündeme getiriliyor. Bu durum vergide tahakkuk/tahsilat oranlarında da yansıyor. Geride bıraktığımız 2021 yılında tahakkuk tahsilat oranı yüzde 80,6 ile son 20 yılın en düşük ikinci seviyesini gördü. Bu dönemin en düşük seviyesi ise yüzde 80,1 ile 2020 yılında yaşanmıştı.

Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden yapılan derlemeye göre, son 20 yıl içinde vergi ödeme alışkanlığının en zayıf olduğu dönem, son birkaç yıllık zaman diliminde yaşanıyor. 2000'li yılların ilk yarısında yüzde 90'ların üzerinde olan tahakkuk/tahsilat oranı ilk kez 2008 yılında yüzde 89,7 ile yüzde 90'ın altına geriledi. 2010'da yüzde 86,2 olan oran giderek gerilemeye başladı. 2015'te yüzde 84,7'ye gerileyen tahakkuk/ tahsilat oranı, 2018'de yüzde 81,4'e, 2019'da yüzde 81'e indi. Pandeminin ilk kez görüldüğü 2020 yılında yüzde 80,1'e gerileyen tahakkuk/tahsilat oranı aynı zamanda son 20 yılın en düşük seviyesini de görmüş oldu. Geride bıraktığımız 2021 yılında ise tahakkuk/tahsilat oranı yüzde 80,6 olarak hesaplandı.

Açıklanan bu oranlar, geçmiş yıllardan kalan ve ödenmeyen borçları da kapsıyor. Yani tahakkuk kısmı geriden gelen ödenmemiş vergi borçlarını da içeriyor, tahsilat

kısmı da benzer şekilde vergi afl arı sebebiyle ödenen geçmiş yıl borçlarını da kapsıyor.

Vergi tahsilat oranı (%)

Yıl	Oran	Yıl	Oran
2002	91,4	2012	86,4
2003	92,5	2013	86,8
2004	93,0	2014	85,2
2005	92,0	2015	84,7
2006	92,2	2016	81,2
2007	91,1	2017	82,3
2008	89,7	2018	81,4
2009	87,4	2019	81,0
2010	86,2	2020	80,1
2011	85,6	2021	80,6

“Tahsili imkânsız alacaklar artıyor”

Gelir İdaresi Strateji eski Başkanı ve Yeni Ekonomi Danışmanlık A.Ş kurucu ortağı Nazmi Karyağdı, tahsilat tahakkuk oranındaki düşüşü, naylon fatura düzenleyici ve kullanıcılarına kesilen yüksek cezalar ile sık çıkan vergi afl arına bağladı. Karyağdı, “Naylon fatura düzenleyicilerine ve kullanıcılarına düzenlenen, yüksek tutarlı olup tahsil kabiliyeti yok denecek kadar az olan vergi inceleme raporlarından kaynaklanan vergi ve cezalar ile sıklıkla çıkarılan vergi afl arı nedeniyle Gelir İdaresinin tahsilatları olumsuz yönde etkileniyor. Bu gibi durumlar nedeniyle tahsili sorunlu ya da imkansız alacaklar her yıl artıyor” dedi.

“Maliyet tahsilat fonksiyonu zayıflıyor”

Her yılbaşında, geçen yıllardan tahakkuk edip de tahsil edilmemiş alacakların da yeni yılın istatistiklerine tahakkuk olarak aktarıldığı bilgisin veren Nazmi Karyağdı, “Bu nedenle de her yıl tahakkuk/tahsilat oranları düşmüş gibi bir sonuç ortaya çıkıyor. Eğer geçmiş yılların tahsil edilmemiş alacaklarını yeni yıla tahakkuk olarak eklemesek, cari yıldaki tahakkuk/tahsilat oranı daha yüksek çıkacaktır. Ancak naylon fatura düzenleme ve kullanma kaynaklı vergi inceleme raporlarının artması ve vergi afl arının vergi ödeme davranışını olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle Maliyenin tahsilat fonksiyonu oldukça zayıflıyor” ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, çiftçilerle buluştu: Tarımsal destekleri 29 milyar liraya yükselttik

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Bu yıl için 25,8 milyar lira olarak planlanan tarımsal destekleme bütçesini ilavelerle 29 milyar liraya yükselttik" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'nın Tokat ziyaretinde Tokat Belediyesi Hıdırlık Sosyal Tesisleri'nde çiftçilerle bir araya geldiği programın görüntüleri paylaşıldı.

Yeni Tokat Havalimanı'na inişle başlayan, Cumhuriyet Meydanı'ndaki toplu açılış töreniyle devam eden Tokat programının son durağında çiftçilerle bir araya geldiğini belirten Erdoğan, şehir ziyaretlerinde gençlerle başlattıkları bu buluşmaları, kadınlarla devam ettirdiklerini, şimdi de çiftçilerle bir araya geldiklerini söyledi.

Erdoğan, her ne kadar hala kar yağışı ve soğuklar etkisini sürdürüyor olsa da baharın ilk ayının son günlerinde özellikle Tokat ziyaretinin gerçekten çok farklı olduğunu, çok büyük bir coşku gördüğünü dile getirdi.

"Biliyorsunuz ülkemizde birileri her ağızlarını açtıklarında, Türkiye'de tarımın öldüğünü, bittiğini, çiftçilerin perişan olduğunu söylüyor." diyen Erdoğan, ülkede tarıma ve hayvancılığa en büyük desteklerin kendi dönemlerinde verildiğini, her alanda çok önemli üretim artışlarının bu dönemde sağlandığını vurguladı.

Bu süreci başbakanlığı döneminde başlattıklarını dile getiren Erdoğan, çiftçilerin de bunun kıymetini bildiklerini ifade etti.

Erdoğan, bugünün rakamlarıyla 20 yılda yaklaşık 470 milyar lira destek ödemesi yaptıklarını, bu yıl için 25,8 milyar lira olarak planlanan tarımsal destekleme bütçesini de ilavelerle 29 milyar liraya yükselttiklerini, böylece bu yıl buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale üreticilerine mazot, gübre, sertifikalı tohum ve ek girdi desteğiyle dekar başına 116 lira ödeyeceklerini bildirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, tarımsal hasılanın 337 milyar liraya ulaşmasının verilen bu desteklerin karşılığının alındığını gösterdiğini ifade etti. Geçen yıl tarımsal ihracatın önceki yıla göre yaklaşık yüzde 21 artışla 25 milyar dolara, dış ticaret fazlasının ise yüzde 31 artışla 7,2 milyar dolara çıktığını anlatan Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu rakamlar nerede olduğumuzu göstermesi bakımından çok çok önemli. Sizlerin gayretli çalışmaları sayesinde sebze ve meyve üretiminde Avrupa'da birinci sıradayız. Son 20 yılda oluşturduğumuz güçlü altyapı sayesinde gıda tedarikinde sorun yaşamayan, kendine yeterlilik oranı yüzde 140 olan bir ülke konumuna geldik. Topraklarımızın verimini artırmak için hükümetlerimiz döneminde yaklaşık 300 milyar liralık su yatırımı yapmak suretiyle 9 bin 989 tesisi hizmete aldık. Bütün bunlar, kiminle yapıyoruz bunu? Çiftçilerimizle yapıyoruz, çiftçilerimiz için yapıyoruz. Cumhuriyet tarihinde yapılan baraj sayısını 2'ye katladık, toplam 47 milyon metreküp su depolanan 654 yeni barajı ülkemize kazandırdık. Cumhuriyet tarihinde böyle bir şey yok. Bu yatırımlar neticesinde 20 milyon dekar araziye sulamaya açarak sulanan tarım alanımızı 68,5 milyon dekara yükselttik. Böylece çiftçilerimize yıllık 60 milyar lira ilave gelir artışı sağladık."

"6 milyar fidanı toprakla buluşturduk"

Ormancılık alanında da var güçleriyle çalışmaya devam ettiklerini belirten Erdoğan, son 20 yılda yaklaşık 6 milyar fidanı toprakla buluşturduklarını bildirdi. Orman varlığını en çok artıran ülkeler sıralamasında Türkiye'nin Avrupa'da birinci, dünyada altıncı sırada olduğunu dile getiren Erdoğan, şunları ifade etti:

"İspat bu. Bunu laf olsun diye söylemiyoruz. Bütün belgeler hepsi ortada. Tabii bunlar bazılarının işine gelmiyor. Yalan yanlış bilgilerle, kuraklık gibi yangın gibi savaş gibi bölgesel insani krizler gibi konuları bahane ederek milleti paniğe sevk etmek için uğraşıyorlar. Herhalde bunların kimler olduğunu biliyorsunuz. Türkiye'nin dünyanın en önemli gıda ihracatçısı olduğunu, bunun için gereken ham maddelerin önemli bölümünü de dışarıdan aldığımızı bildikleri halde rakam oyunları ile kamuoyunu yanıltmaya çalışıyorlar. Maalesef işte son zamanlarda ayçiçeği yağı konusunda kayda değer herhangi bir sorun olmadığı halde böyle bir panik havası oluşturulmuştur. Aynı oyunun diğer alanlarda oynanmak istenmesi muhtemeldir. Halbuki karşımızdaki durum şudur, ülkemizin geçtiğimiz yıl ihracata yönelik üretim

yapan gıda sektörleri için dışarıdan ithal ettiği 8,1 milyon ton buğdayın 5,6 milyon tonu Rusya ve Ukrayna menşelidir."

Arpa, mısır, küspe, kepek ithalatında da benzer bir tablo bulunduğunu söyleyen Erdoğan, şunları kaydetti:

"Dolayısıyla Ukrayna-Rusya Savaşı'nın yol açabileceği tedarik problemleri elbette bizi etkilemiştir, etkileyecektir ama bu etki soframızdaki ekmek değil, ihracat üzerinde olacaktır. Gıda sektörümüz, Kazakistan, Amerika, Kanada başta olmak üzere diğer alternatif tedarik kaynaklarıyla ilgili arayışlarını sürdürmektedir. Ülkemizin savaştan her iki tarafla da sürdürdüğü dengeli ilişkilerin bu bölgeden gelen ürün tedarikini tamamen kesmeyeceğini de ümit ediyoruz. Bunun yanında Tarım ve Orman Bakanlığımız ile Tarım Kredi Kooperatiflerimiz ayçiçeği ve mısır ekimiyle ilgili gerekli tedbirleri alıyor. Sadece Tokat özelinde üreticilerimizle 20 bin ton yağlık ayçiçeği ve 30 bin ton dane mısır için sözleşmeli üretim yapılması planlandı. 35 bin dekar alana ekimi yapılmak üzere 18 ton yağlık ayçiçeği tohumunun yüzde 75'i hibeli olarak dağıtılacaktır. Böylece Tokat'taki yağlık ayçiçeği ve mısır üreticilerimize toplamda 12 milyon liralık üretim desteği sağlanacaktır."

"Çiftçilerimizden ülkemizde ekilmedik tek karış yer bırakmayacak şekilde üretime yönelmelerini istiyoruz." ifadesini kullanan Erdoğan, "Hem kendi gıda sektörümüzün ihtiyacının karşılanması hem de Avrupa piyasasında ortaya çıkması muhtemel boşluğun doldurulması bakımından üretimimizi artırmamız hayati öneme sahiptir. İşte Rusya-Ukrayna Savaşı esnasında burada gerek Sayın Putin gerek Sayın Zelenskiy ile yaptığımız görüşmelerde de bizim 50'ye yakın gemimiz bölgedeydi ve bu gemilerimizin önünü açtılar ve gerek ayçiçeği yağı gerek diğer hububat gibi bütün o ürünleri getiren gemileri ülkemize gönderdiler ve hemen hemen tamamına yakını ülkemize ulaştı." diye konuştu.

6 liderden ortak açıklama: Birlik ve uzlaşi vurgusu

6 muhalefet liderinin bir araya geldiği toplantının ardından yapılan ortak açıklamada, "“Hedefimiz istişare ile derin sorunlarımıza son vermek ve her bir vatandaşımızı insan onuruna yaraşır bir yaşam ve refah standardına kavuşturmaktır. İktidarın ayrıştırma ve kutuplaştırma politikalarının tam tersine, birlik ve uzlaşi ile çalışmalarımıza devam edeceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.” denildi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, Demokrat Parti Genel Başkanı Gültekin Uysal, Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener ve Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu'nun DEVA Partisi Genel Merkezi'nde bir araya geldiği, saat 19.35'te başlayan çalışma yemeği yaklaşık 5 saat sürdü.

Toplantının ardından liderler, ortak bir yazılı açıklama yaptı.

Açıklamada şunlar kaydedildi:

“Toplumu en geniş yelpazede temsil eden altı siyasi parti olarak bizler, Türkiye siyasi tarihinde benzeri olmayan bir iş birliği bilinciyle, kutuplaşma yerine istişare ve uzlaşmayı esas alarak ‘Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme Geçiş’ konusunda tam bir mutabakata varmış ve ortak mutabakat metnimizi 28 Şubat’ta milletimizle paylaşmıştık. ‘Yarının Türkiye’si’ni inşa etmek üzere 12 Şubat tarihindeki toplantımızda kararlaştırdığımız iş birliği alanlarını değerlendirmek ve ilerletmek amacıyla bugün tekrar bir araya geldik.

Öncelikle Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme geçiş sürecinin yol haritası kapsamında bir çalışma grubu oluşturduk. Geçtiğimiz ay içinde yaşanan siyasi gelişmeleri değerlendirdik ve bu bağlamda birlikteliğimizi bozmayı amaçlayan seçim kanunu teklifi üzerinde görüş alışverişinde bulunduk. Milletimizin bilmesini isteriz ki, demokratik ilkelere dayanan birlikteliğimiz bu gibi siyasi mühendislik çabalarından etkilenmeyecektir.

İş birliğimizi uyum içinde sürdürmeye kararlıyız. Öte yandan hangi şartlarda olursa olsun, milli iradeyi parlamentoya tam olarak yansıtmak üzere seçim güvenliğini sağlamak amacıyla bir çalışma daha grubu oluşturduk.

"Derin ekonomik krizi değerlendirdik"

Bugün ülkemizin içinde bulunduğu derin ekonomik krizi de değerlendirdik. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle beraber uygulamaya konulan akıldan, bilimden, gerçeklikten ve istişare kültüründen kopuk keyfi politikalar ağır bir hayat pahalılığına, işsizliğe ve yoksulluğa yol açmış, ekonomik kırılmalıklar ciddi biçimde artmıştır.

"Rusya-Ukrayna savaşını da ele aldık"

Bu konularla birlikte derin bir uluslararası krize yol açan Rusya-Ukrayna savaşını da ele aldık. Rusya Federasyonu'nun uluslararası hukuku ihlal ederek Ukrayna'nın toprak bütünlüğüne saldırması ile bölgemizde istikrar ve barış tehdit altına girmiştir. Bu kriz bize akılcı, tutarlı ve ülkemizin orta ve uzun vadeli stratejik menfaatlerini dikkate alan bir dış politikanın önemini bir kere daha göstermiştir.

Buradan tüm vatandaşlarımıza seslenmek istiyoruz; bizler Türkiye'yi karanlık günlerden çıkartma kararlılığı içerisindeyiz. Umutlarımız ve geleceğe olan inancımız, Türkiye'nin sorunlarından çok daha büyüktür. Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem mutabakat metnimiz ve sürdürdüğümüz iş birliği, milletimizin geleceğe dair umudunu ve inancını artırmıştır.

Hedefimiz istişare ile derin sorunlarımıza son vermek ve her bir vatandaşımızı insan onuruna yaraşır bir yaşam ve refah standardına kavuşturmadır. İktidarın ayrıştırma ve kutuplaştırma politikalarının tam tersine, birlik ve uzlaşa ile çalışmalarımıza devam edeceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız."

Bakan Çavuşoğlu: İtalya ve Fransa, Eurosam'ı Türkiye'de üretmeyi daha ciddi düşünüyor

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, "Cumhurbaşkanımız, İtalya ve Fransa liderleriyle görüştü. En önemli konu Eurosam'dı. Ortak üretimi Türkiye'de gerçekleştirme konusunda daha ciddi düşünüyorlar." dedi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, NATO Olağanüstü Liderler Zirvesi sırasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Fransa ve İtalya liderleriyle görüşmelerinde Fransa ve İtalya ortaklığındaki Eurosam Konsorsiyumu'nun geliştirdiği SAMP-T füze savunma sistemi üzerinde de durulduğunu belirterek "Şimdi bu iki ülke (Fransa ve İtalya) aslında bu çerçevede ortak üretimi Türkiye'de gerçekleştirme konusunda daha ciddi düşünüyorlar." dedi.

Bakan Çavuşoğlu, Katar'ın başkenti Doha'da düzenlenen Doha Forumu'nun "Newsmaker" oturumunda, gündeme ilişkin soruları yanıtladı.

Türkiye'nin S-400 hava savunma sistemlerinin bir sonraki neslini alması konusunun masada olup olmadığına ilişkin soruya Çavuşoğlu, S-400'leri aldıklarını ve anlaşmanın tamamlandığını söyledi.

Çavuşoğlu, ABD medyasında yer alan "Türkiye S-400'leri Ukrayna'ya versin" yönündeki haberlerin gerçeği yansıtmadığını vurgulayarak "Bu kesinlikle masada değildir. Hiçbir şekilde biz bunu değerlendirmedik." diye konuştu.

Türkiye'nin ihtiyacı nedeniyle S-400'leri ABD ve müttefiklerinden almayı tercih ettiğini kaydeden Çavuşoğlu, "Ama oradan alamıyorsak o zaman bunu başka bir kaynaktan bulmamız lazım." ifadesini kullandı.

Çavuşoğlu, Türkiye'nin Rusya'ya doğal gaz bağımlılığının 4 yıl önce yüzde 51'ken şimdi yüzde 40'ın altına indiğine dikkati çekerek yeni enerji kaynakları bulup çeşitlendirme konusunda çok çalışmalarının olduğunu ve mevcut durumda yenilenebilir enerjiye yatırım yaptıklarını dile getirdi.

Savunma sanayisi konusuna da değinen Çavuşoğlu, Türkiye'nin kendi savunma sanayisi ihtiyacının yüzde 70'inden fazlasını ürettiğini ifade etti.

Çavuşoğlu, öte yandan hava savunma sistemi üzerinde de çalıştıklarını anlatarak bu süreçte hava savunma sistemi ihtiyacını karşılamak için farklı alternatifleri değerlendirdiklerini söyledi.

Bakan Çavuşoğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın NATO Olağanüstü Liderler Zirvesi sırasında Fransa ve İtalya liderleriyle görüşmelerinde en önemli konunun Fransa ve İtalya ortaklığındaki Eurosam Konsorsiyumunun geliştirdiği SAMP-T füze savunma sistemi olduğunu belirterek "Şimdi bu iki ülke (Fransa ve İtalya) aslında bu çerçevede ortak üretimi Türkiye'de gerçekleştirme konusunda daha ciddi düşünüyorlar." ifadelerini kullandı.

Mart enflasyonu çift haneye geçmemek için direniyor!

Alaattin AKTAŞ

28 Mart 2022 Pazartesi

✓ Motorine yüzde 37 ile 2003'ten bu yana en yüksek aylık zam geldi. Bu oran enflasyonu rekora taşıyabilirdi; ancak kur artışı görece yavaş olunca denge sağlandı.

✓ Motorin yukarı çekti, kur tuttu; böylece mart ayı TÜFE artışı yüzde 9-10 aralığına sıkıştı. Yüzde 9'un çok altı da, yüzde 10'un çok üstü de şaşırtıcı olur.

Merakla bekleyen okurlar olduğunu biliyorum. O yüzden öncelikle mart ayı enflasyon tahminimi paylaşıp sonra detaylara gireceğim. Tüketici fiyatlarının mart ayında artı-eksi en fazla 1 puanlık sapmayla yüzde 9.5 dolayında artmasını bekliyorum. Yani artış yüzde 8.5'e kadar da inebilir, 10.5'e kadar da çıkabilir. Alt ve üst sınırı biraz yaklaştırmak için sapmayı 0.5 puana indirebiliriz; bu durumda aylık artış yüzde 9-10 aralığında gelecektir. Mart ayı artışının yüzde 8.5 olması halinde yıllık TÜFE artışı yüzde 66'ya yaklaşacak. Aylık artışın yüzde 10.5'e ulaşması durumunda ise yıllık artış yüzde 69'u bulacak. Yani mart sonunda yıllık TÜFE artışını yüzde 66-69 arasında göreceğiz.

Detaylara geçmeden bir gerçeğin altını çizmem gerekiyor. Ben bu çalışmayı TÜİK'in hangi oranı açıklayacağını tahmin etmek için yapmıyorum. Bu benim işim değil, ayrıca bunu zaten yapamam. Kaldı ki TÜİK'in açıklayacağı oranı tahmin etmeye çalışmak (hadi yapabildim diyelim) ve tahmin etmek benim için bir anlam ifade etmez ki. Benim yaptığım, elimden geldiği ölçüde fiyatları takip ederek, değişim oranlarını zaten belli olan ağırlıklara uygulayarak ve bazı kalemlere gelen zamların dolaylı etkilerini ölçmeye çalışarak bir tahminde bulunmak. TÜİK'in yaptığı ise bir tespit. Beğenilir, beğenilmez; düşük denilir, tartışılır; onlar başka, ama TÜİK bir tespitte bulunuyor. Benimki ise bir tahmin.

Bir gerçeğe daha vurgu yapmak istiyorum. Fiyat endeksleri aylık ortalamayı gösterir. Şimdi ayın son günlerinde Ramazan dolayısıyla bazı gıda maddelerine yoğun zam

yapıldığı gözleniyor. Vatandaş son fiyatı esas aldığı için zamları daha yoğun hissediyor. Ama bu zamlar mart enflasyonuna ya çok az girdi ya da hiç girmedir. Dolayısıyla şu günlerde hissedilen fiyat artışı, martta değil nisanda endekse yansiyacaktır.

TÜFE AKARYAKITTAN HİÇ BÖYLE ÇEKMEMİŞTİ!

Akaryakıtta bugün geçerli olan fiyatların ayın son üç gününde de sabit kalacağı varsayımına göre oluşan tablo bize şunu dedirtiyor:

“TÜFE, TÜFE olalı akaryakıttan hiç böyle çekmemişti...”

TÜFE’de akaryakıt fiyatları gün ağırlıklı olarak dikkate alınıyor. Buna göre mart ayında benzinin ortalama litre fiyatı 19.20 lira, motorinin 21.26 lira, otogazın 11.14 lira oldu.

Benzindeki zam yüzde 26’yı, motorindeki yüzde 37’yi, otogazdaki yüzde 20’yi buldu.

Bu zam oranları söz konusu ürünlerin ağırlıklarına uygulandığında benzin mart enflasyonuna 0.38 puan, motorin 0.75 puan, otogaz ise 0.27 puan etki yapıyor.

Akaryakıt fiyatlarında son dört ay

	Ort.fiyat (TL/Litre)		Fiyat artışı (%)	
	Benzin	Motorin	Benzin	Motorin
Aralık	10,80	10,68	24,19	23,15
Ocak	13,71	13,85	26,98	29,66
Şubat	15,24	15,51	11,17	12,03
Mart	19,20	21,26	25,96	37,07

Yani akaryakıt tek başına TÜFE’yi 1.40 puan etkiliyor. Bir başka ifadeyle TÜFE’deki akaryakıt dışında hiçbir mal ve hizmetin fiyatı değişmese bile mart enflasyonu yüzde 1.40 olacak.

Kaldı ki ocak ve şubatta bu ürünlere genel oranın üstünde zam geldiği için 1.40 olarak hesapladığımız etkinin daha da üstünde bir gerçekleşme söz konusu olabilecektir.

Bu arada martta tüp gaz da yüzde 25 dolayında zam geldi. Bu zamdan TÜFE'ye yansıma ise yaklaşık 0.20 puan.

NİSANA 0.31 PUANLIK ETKİ SARKIYOR

Son fiyatlar nisan ayı boyunca hiç değişmese bile mart ortalamasına göre benzin 3.8, motorin yüzde 11.5, otogaz yüzde 1.5 artış gösterecek.

Bu oranlardan nisan enflasyonuna yansıma ise 0.31 puan olacak.

Aynı şekilde martın son günlerinde bir dizi ürüne yapılan zamdan nisana ciddi oranda bir yansıma yaşanacak.

MOTORİN ZAMMINDA REKOR

Motorine bir ayda, mart ayında gelen zammın oranı tam yüzde 37. Bu bir rekor!

TÜFE değişimi 2003 yılının şubat ayından bu yana hesaplanıyor; yani tam 19 yıl, yani tam 230 ay geride kaldı ve motorinin bu düzeyde zam gördüğü başka ay yok. Motorin 2003'ten önce de herhalde bu oranda zam görmemiştir.

İkinci en yüksek zam yüzde 29.66 ile ocak ayında yaşanmıştı.

Benzinde ise ocak ayındaki yüzde 27'lik zamdan sonra martta da yüzde 26 zam görüldü.

Her iki üründe de aralık, ocak ve mart ayları bu 19 yılda en çok zammın söz konusu olduğu aylar.

Akaryakıt fiyatlarına, özellikle de motorin fiyatlarına mart ayında gelen bu rekor zam asıl etkisini önümüzdeki aylardan sonra gösterecektir. Taşımacılığa bağlı her türlü ürün bu zamdan nasibini alacaktır.

OTOMOBİL ZAMMI YÜZDE 6 DOLAYINDA...

TÜFE'de otomobilin yüzde 7.27'lik bir ağırlığı var. Benzinli otomobilin ağırlığı yüzde 5.47, dizelin yüzde 1.80.

Mart ayında otomobil fiyatlarını çok artıran firmalar da oldu, hiç zam yapmayanlar da. En çok satılan otomobiller bazında ağırlıklandırarak yaptığım hesaplama, ortalama zam oranının yüzde 6-7 dolayında olduğunu gösterdi.

Buna göre otomobilden mart ayı fiyat artışına toplamda 0.50 puan dolayında bir yansıma olacak.

KİRA ZAMMI YÜZDE 3 MÜ, 30 MU, DAHA MI FAZLA?

TÜFE'nin yumuşak karnı kira artışını iyi ölçmemek. Ancak TÜFE'deki kira tutarına bakıp “**Türkiye’de bu kiraya ev mi kaldı**” diye eleştiri yöneltmek anlamsız; çünkü önemli olan değişimi iyi ölçmek. TÜİK kirayı ister 100 lira alsın, ister 1.000 ya da 10.000; önemli olan tutar değil, değişimi gerçeğe en yakın düzeyde yansıtmak. Örneğin yüzde 50 artıştan söz ediyorsak; 100’ün 150’ye çıkması da aynıdır, 1.000’in 1.500’e çıkması da...

İşte TÜFE'deki sıkıntı değişim oranını ölçme konusunda. TÜİK'in bir kira izleme portföyü var ve o konutlardaki kira değişimi ölçülüyor. O konutlardaki kira artışı da belli sınırlara tabi.

Bir ev benzerlerine göre belki yüzde 50 fazla tutarla kiraya veriliyor ama eskiden beri oturulan evin kirası ilgili ay sözleşme yenilenmediği için ya artmıyor ya da yasal sınıra göre artıyor.

MART AYI ARTIŞ TAVANI YÜZDE 25.98

Kira artışında tavan, bir önceki ay TÜİK tarafından açıklanan TÜFE'deki 12 aylık ortalama artış. Şubat ayında açıklanan bu oran yüzde 25.98'di ve buna göre mart ayında yenilenmesi gereken kira sözleşmelerinde tutar en çok bu oranda artırılabilir. Elbette kiracı ve ev sahibi anlaştığı takdirde daha düşük oran belirlenebilir. Tersine olur mu, yüzde 25.98'in üstüne çıkılır mı, belki.

Kapsamdaki tüm evlerin sözleşmesi martta bitse ve tüm yenilemeler bu orandan yapılırsa, mart ayı enflasyonunda kira kaleminde yüzde 25.98'lik bir artış görürdük. Ama tabii ki tüm sözleşmeler martta yenilenmiyor, 12 aya yayılıyor.

Geçmiş ayların eğilimleri bize ilgili aydaki tavan oranının yaklaşık yüzde 10'u kadar bir kira artışı olduğunu gösteriyor. Bu yüzden mart ayı kira artışını yüzde 3 dolayında varsaydık. Buradan TÜFE'ye yansıma da 0.15 puan dolayında.

Gerçekte kira artışının çok çok yukarılarda olduğunu ise bilmeyen yok tabii ki. TÜİK'in enflasyonu doğru ölçme adına en öncelikli revizyonu kira konusunda yapması gerektiği çok açık.

SİGARA ZAMMININ ETKİSİ 0.25 PUAN

Sigaraya gelen zammın mart enflasyonunu çok artıracığı gibi bir tahmin var. Gerçek pek öyle değil.

Sigaraya yüzde 8-10 arasında zam yapıldı. Ancak bu zam aybaşı gelmedi, dolayısıyla tüm yansıma mart ayına olmayacak. Bu zammın yaklaşık yüzde 6'sı mart oranına yansiyacak. Bunun doğrudan etkisi de 0.25 puan civarında. Aslında bir tek

kaleminden, hem de sigaradan gelecek 0.25 puanlık etki çok fazla ama aylık çift hane dolayında seyreden oran içinde bu küçük gibi görünüyor.

GIDA MADDELERİNDEKİ ARTIŞ YÜZDE 10'UN ÜSTÜNDE

TÜFE'nin yaklaşık dörtte birini gıda ve alkolsüz içecekler grubu oluşturuyor. Bu grupta mart ayında çok yüksek bir fiyat artışı gözlemlendi.

Tahminim, gıdadaki mart ayı artışının yüzde 13-14 dolayında gerçekleştiği yönünde. Bu da aylık orana 3.5 puan dolayında bir etki demek.

Ekmek yüzde 2.54 ile gıda grubunda yüzde 10'dan fazla ağırlığa sahip ve ekmek fiyatları mart ayında hemen hemen tüm illerde artış gösterdi. Ancak Ramazan pidesi fiyatlarına yapılan zamların mart enflasyonuna hiçbir etkisi yok, onu da unutmamak gerek. Bu zam, nisan enflasyonuna etki edecek.

Gıda grubunda özellikle yaş meyve sebze fiyatları zaman zaman çok büyük dalgalanma gösterdi. Çok sert geçen kış koşullarının hakim olduğu günlerde arz yönüyle büyük sıkıntı yaşandı ve fiyatlar o günlerde adeta tavan yaptı. Ancak yine altını çizelim, yalnızca o günkü fiyatlara odaklanıp bunu ay ortalaması gibi düşünmek yanlış, kimi günlerde de fiyatlar geriledi.

Mart ayının en dikkat çeken gelişmesi de kuşkusuz ayçiçek yağında yaşandı. İnsanlar ayçiçek yağına hücum etti ve adeta birbirini ezdi. Bu yoğun talep fiyatları da yukarı tırmandırdı. TÜFE'deki ağırlığı yüzde 0.87 olan ayçiçek yağında mart ayında ortalama yüzde 50 zam geldi. Bu zamlarla ayçiçek yağı tek başına TÜFE'yi 0.45 puan dolayında etkileyecek.

DİĞER ZAMLARDAN DA 3-4 PUAN

İzleyebildiğim, görebildiğim, hesaplayabildiğim başlıca zamları ve bu zamlardan TÜFE'ye olabilecek etkiyi sıraladım. Bu zamların etkisi yaklaşık 6 puan.

Şehiriçi ve şehirlerarası ulaşımaya gelen zamlar var; geçen ay ilaca yapılan ve bir kısmı mart enflasyonuna yansıyan zam var ve tabii ki tek tek izleme şansına sahip olmadığım, ancak madde grubu olarak gözleyebileceğim zamlar var.

İşte bu zamlardan da mart ayı enflasyonuna 3-4 puanlık bir yansıma bekliyorum. Şu durumda aylık oran yüzde 9-10 dolayına ulaşıyor.

MOTORİN VE KUR TERS YÖNDE ETKİ YAPTI

Bu ay için hesap yapmayı zorlaştıran iki etken söz konusu.

Yalnızca motorin fiyatlarına bakılsa, bu ay fiyatların kesin çift haneli artması, hatta aralıktaki rekoru bile kırması beklenir.

Ancak diğer tarafta da kur artışının görece düşük kaldığı gerçeği var.

Motorin fiyatları bir ayda yüzde 37 artarken, kur artışı yüzde 6.7'de kaldı. Kurda mart artışından daha önemli olan belki de önceki iki ayda artış yaşanmaması. Kur değişimi, akaryakıt dışındaki ürünlerde etkisini biraz gecikmeli gösteriyor. Doların aralık-ocak geçişinde hiç değişmemesi, şubatta ise yalnızca yüzde 0.8 artması muhtemelen mart ayı fiyatları üstünde kur kaynaklı baskının çok az hissedilmesini sağladı.

Eğer mart ayında motorin fiyatlarının böylesine artmasına göz yumulmasa, örneğin bir süreliğine yine ÖTV'den feragat edilseydi aylık fiyat artışı yüzde 5'i bile geçmeyebilirdi.

Abdulkadir Selvi

Seçim hazırlıkları

28 Mart 2022

Seçim yasasındaki değişiklikler Anayasa Komisyonu'ndan geçti, önümüzdeki hafta da Genel Kurul'da kabul edilip yasalaşması bekleniyor.

Seçim yasasındaki değişiklikler siyaseti yeniden formatlamaya aday görünüyor. Onları maddeler halinde sıralamak istiyorum.

ERKEN SEÇİME ENGEL

1. Yazının başlığına bakıp erken seçim sonucu çıkarılmasın. Hatta tam aksine yeni seçim yasası demek, erken seçime gidilmeyeceği demektir.

Yeni seçim yasasının yürürlüğe girdiği tarihin üzerine 1 yıl ekleyin, o size o tarihe kadar seçim olmayacağını gösterir. Çünkü Anayasa'nın 67. Maddesi'nde, "**Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz**" deniliyor. AK Parti ve MHP seçimlerde uygulamayacağı yasayı neden çıkarsın? Ayrıca Cumhur İttifakı seçim yasasındaki değişikliği kasım ya da aralık ayında da yapabilirdi. Erken seçim tartışmalarının önüne geçmek için şimdiye kadar bekletildi.

KILIÇDAROĞLU VE AKŞENER'İN ELİNİ GÜÇLENDİRDİ

2. Cumhurbaşkanlığı seçiminde '**yüzde 50 artı 1**'in aranması ve ittifak sistemi küçük partilerin elini güçlendirmişti. Seçim yasasındaki değişiklikler ile küçük partilerin cumhurbaşkanlığı seçimindeki gücünü korurken, milletvekili seçimindeki etkilerini sıfırladı.

3. Muhalefetin ortak cumhurbaşkanı adayı olmayı planlayan **Kılıçdaroğlu**, seçimlerde yüzde 50 artı 1 arandığı için küçük partilerin desteğine muhtaç.

4. Milletvekili seçiminde partilerin aldığı oylar sayılacağı için küçük partiler de Meclis'e girebilmek için **Kılıçdaroğlu** ya da **Akşener**'in desteğine ihtiyaç duyacak.

5. Küçük partiler ya CHP veya İYİ Parti listelerinden seçime girecekler ya da Saadet Partisi'yle birlikte yeni bir ittifak kuracaklar.

6. Altı parti lideri dün **Ali Babacan**'ın ev sahipliğinde bir araya geldi. Gündemde ne olursa olsun küçük partilerin tek bir gündemi vardı. O da seçimlerde Meclis'e girebilmek.

KILIÇDAROĞLU FORMÜL ARAYIŞINDA

7. Cumhurbaşkanlığı seçiminde küçük partilerin desteğine ihtiyaç duyan **Kılıçdaroğlu** formül arayışında. CHP liderinin, küçük partilerin liderlerinin CHP listelerinden seçimlere girmesi üzerinde çalıştığı söyleniyor.

8. **Kılıçdaroğlu** böylece bir taşla iki kuş vurmaya planlıyor. Cumhurbaşkanlığı seçiminde Saadet, DEVA, Gelecek ve Demokrat Parti seçmeninin oyunu garantiye alırken, diğer yandan da **Ahmet Davutoğlu, Temel Karamollaoğlu, Ali Babacan** ve **Gültekin Uysal**'a CHP listelerinden yer vererek muhafazakâr-dindar seçmendeki CHP alerjisini kırmayı hedefliyor.

DEMİRTAŞ'A ZİYARET TRAFİĞİ

9. Seçimlere HDP, sol bileşenlerle birlikte girecek. Ancak asıl önemli olan nokta HDP'nin cumhurbaşkanı adayı çıkarıp çıkarmaması. HDP'nin cumhurbaşkanı adayı çıkarmadan Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayını desteklemesi için temaslar yoğunlaştırıldı. **Kılıçdaroğlu**'na yakın isimler Edirne Cezaevi'ndeki **Selahattin Demirtaş**'ı ziyaretlerini artırdılar.

Kılıçdaroğlu'nun danışmanı olan İzmir Milletvekili **Tuncay Özkan**, ziyaret ettiği **Selahattin Demirtaş**'ı barış insanı olarak ilan etmiş ve önümüzdeki günlerde Meclis'te yerini alacağını söylemişti.

10. **Kılıçdaroğlu** da her konuşmasında **Demirtaş**'ın derhal serbest bırakılmasını talep ediyor. CHP'li yöneticilerin **Demirtaş**'la HDP'nin cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday çıkarmaması ve **Kılıçdaroğlu**'nu desteklemesi yönünde görüşmeler yaptıkları ifade ediliyor.

ERDOĞAN'IN ŞİFALI KARIŞIMI

CUMHURBAŞKANI Erdoğan Tokat'ta çiftçilerle buluşmasında her akşam yatmadan önce yediği karışımı tarif etmişti. Manda yoğurduna hurma, kestane balı, ve yulaf ezmesi eklediğini, bu karışımın şifa olduğunu söylemişti.

Erdoğan, Eskişehir'den AK Partili bir belediyenin bakraç içinde manda yoğurdu gönderdiğini söyledikten sonra, "**Bir de Ankara Mamak Belediye Başkanımız sağ olsun aynı şekilde temin ediyor**" demişti.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın bu sözleri üzerine Ankara Mamak'ta üretilen yoğurt bir anda ilgi odağı oldu.

Mamak Belediye Başkanı **Murat Köse**'yi arayıp Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın sözünü ettiği yoğurdun sırrını sordum.

Adı Ravak yoğurdu. Mamak ilçesine bağlı Kutludüğün'de kadınlar tarafından üretiliyor. Kutludüğün deyince, sıradan bir yer değil. Çok önemli bir özelliği var. Kutludüğünlüler, Malazgirt Savaşı'ndan sonra Selçuklu'nun gelip buraya yerleşmiş bir kolu olduklarını ifade ediyorlar. Geleneklerine sıkı sıkıya bağlılar. Yöresel kıyafetleri var. Düğünleri, asker uğurlamaları, bayramları hep geleneklerine uygun olarak icra ediliyor.

GELENEKSEL YÖNTEMLERLE ÜRETİLİYOR

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın da yatmadan önce Medine hurması, kestane balı ve yulaf ezmesi ile karıştırıp yediği Ravak yoğurdu, kadınlar tarafından tamamen geleneksel yöntemlerle üretiliyor. 10 kilo süttten bir kilo yoğurt elde ediliyormuş. Süt kaymağından yapılan ve hiçbir katkı maddesi içermeyen yoğurt, Cumhurbaşkanı'nı kendisine bağlayan bir lezzete sahip. Kutludüğün'de evlerde geleneksel yöntemlerle yapıldığı gibi Mamak Belediyesi'nin desteklediği MAKKOP bünyesinde kadınlar tarafından da üretiliyormuş. Ravak yoğurdu ve ekşili ekmek kadınlar için bir gelir kaynağı olmuş. Kooperatif bünyesinde 8 kadın çalışıyor ama 100 kadına da iş verebiliyorlarmış.

Hem Ravak yoğurdu hem de odun fırınında pişirilen ekşi mayalı Kutludüğün ekmeği için coğrafi işaret alınmış.

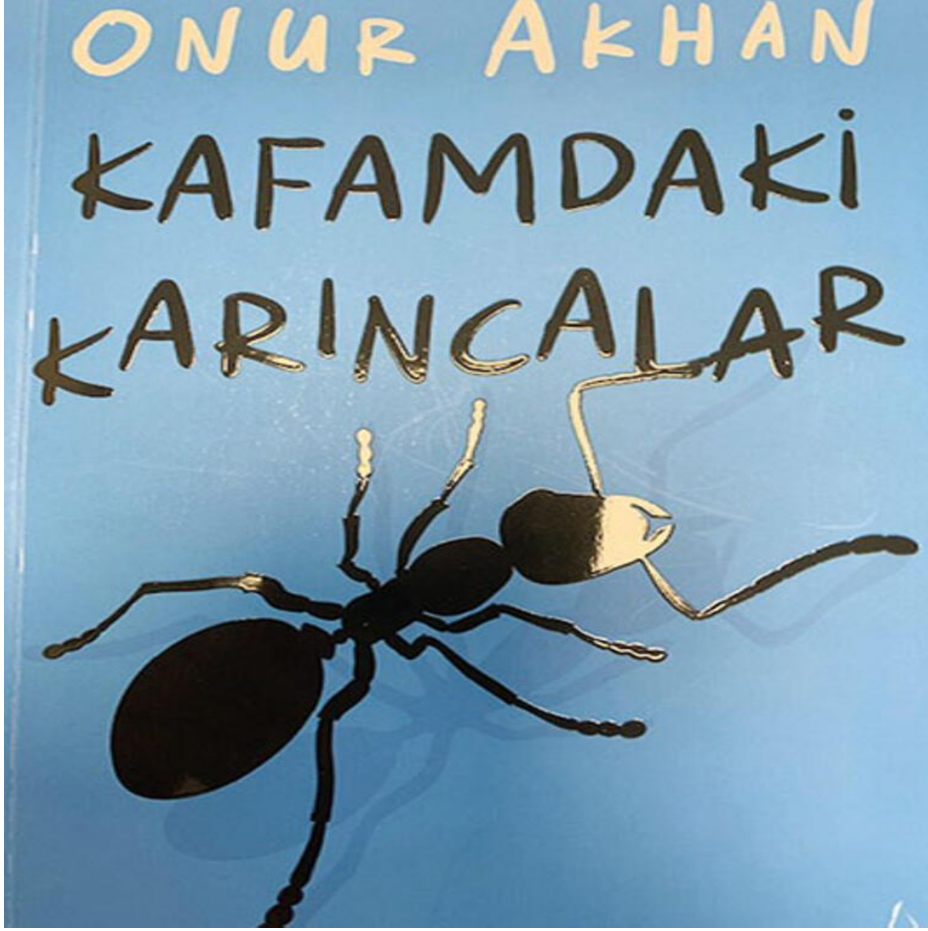
Mamak'ın çok çalışkan bir belediye başkanı var. **Murat Köse** lavanta bahçeleri kurmuş. Kadınlara eğitim verilmiş. Petek ve arı verilip lavanta balı üretilecek. Hem de hepsi arıcı kadınlar tarafından.

KAFAMDAKİ REYTINGLER

AHMET Hakan'ın programında sık sık ismini duyuyorsunuz aslında. **Ahmet Hakan**, “Onur, bağlantı hazır mı? Onur, son dakika mı var? Onur tamam, o soruyu sordum” diyor ya, **Onur Akhan**'dan söz ediyor. **Onur**, Genel Müdür **Murat Yancı**'nın yönetiminde CNN Türk'ün başarılarına katkısı olan isimlerden biri. Gündemi çok iyi takip ediyor. Hiçbir ayrıntıyı atlamıyor. Ama hangi konu tartışılrsa, hangi bağlantı ne zaman yapılsa, hangi konuklar alınsa daha iyi reyting yapar işini de iyi biliyor.

Onur Akhan bu kez karşımıza “Kafamdaki Karıncalar” kitabıyla çıktı. Bu kez diyorum çünkü **Mesut Demirbilek**'le birlikte “Cinayet Sohbetleri” ve “Hepimiz Katiliz” isimli kitaplara imza atmıştı.

Ben **Onur**'un yerine olsam “**Kafamdaki Reytingler**”i yazardım ama **Ceyla** ile **Egemen**'in bir vapurda kesişen yollarının marazi bir şekilde anlatıldığı kitap olunca, “**Kafamdaki Karıncalar**” ismi olmuş.

İbrahim Kahveci

Çiftçi sloganı ne yapsın!

Bitkisel ve hayvancılık ürünleri ile işlenmiş gıda ticaretinde Türkiye dış fazla veren bir ülke. Geçen yıl 23 milyar 785 milyon dolarlık ihracata karşılık 19 milyar 370 milyon dolar ithalat gerçekleştirdik. Böylece tarım ve gıdada yıllık dış fazla 4,4 milyar dolar oldu.

En fazla ithal ettiğimiz iki tarım ürünü: 1- ayçiçeği ve ürünleri ile 2- hububat (buğday dahil) oldu. Fakat hububat ticaretinde son yıla kadar fazla verirken burada da açık vermeye başladık.

Buna rağmen tarımda kendi kendine yeten ülke konumumuzu sürdürüyoruz.

Burada asıl sorun şu: Tarım ve gıdada bu uğurda ne feda ediyoruz?

Mesela domates ihracatı nedeniyle yurtiçi fiyatlar bir türlü düşmüyor. Hatta geçen hafta yasaklanana kadar küçükbaş hayvan ihracatı da yurtiçinde fiyatları çoktan patlattı.

Ahırlar boşaldı ve artık et ve süt ürünlerini daha pahalıya alacağız. Yeni zamlar kapıda...

Türkiye’de son bir yılda enflasyon yüzde 54,4 oldu. Fakat gıda enflasyonu yüzde 65,6 oranı ile genel enflasyonun oldukça üzerinde artış gösterdi.

Gıda fiyatları genel fiyat artışının oldukça üzerinde. Ama bu işin arkasında başka nedenler de yatıyor.

Mesela son bir ayda (Ocak 2022) Tarımsal Girdi Fiyatları yüzde 10,12 artış gösterdi. Bu artışın en büyük nedenleri ise (yıllık);

- 1- Yüzde 104,8'e ulaşan mazot fiyatı
- 2- Yüzde 107,3 artan elektrik fiyatı
- 3- Yüzde 171,5'e çıkan düz gübre fiyatı
- 4- Yüzde 131,8'e varan birleşik gübre fiyatı oldu.

Ama burada bir noktaya dikkat çekelim: Tarımsal girdi maliyeti henüz ocak ayı sonuçları yayınlandı. Şubat ve mart ayı itibari ile bu maliyetlerin çok daha aşırı yükselmiş olacağını göreceğiz.

Hatta bir noktaya daha dikkat çekelim: TÜİK gübre fiyatlarının son bir yılda (Ocak 2021-Ocak 2022) yüzde 153,3 arttığını açıklıyor. Ama piyasada gübre fiyatlarının 3-4 kat, hatta 5-6 kat arttığı gözlenmektedir.

Tarla ekmek, ürün yetiştirmek o kadar pahalı hale geldi ki; çiftçi nasıl ekim yapacak bilemiyoruz.

TARIMDA İKİ TEMEL SORUN

Bugün tarlaya baktığımızda çiftçi açısından iki temel sorunun hala çözülemediğini görüyoruz.

Bunlar;

1- Tarım üretim planlaması: Çiftçi bu yıl ne ekecek? Mesela geçen yıl bir çok çiftçi kuru soğan için hasat etmeye değer bulmadı. Oysa bir kaç yıl önce kuru soğan yok satıyordu. Bugün en büyük sorun çiftçinin ekim planlamasının kendisine bırakılmış olmasıdır.

2-Tarla-raf fiyat farkı: Belki de en büyük sorunumuz burada. Çiftçinin elinde değer bulmayan ürünler raflarda ateş pahasına satılıyor. Bu hikayeyi çok duyarız: Çiftçi mahsulünü yola veya çöpe döktü; ama aynı ürünler raflarda el yakmaktadır.

Bu makasın özellikle 2013 yılında başlayarak hızla açıldığını görüyoruz. Mesela 2008-2013 arası 5 yılda domatesin tarla fiyat ortalaması 0,75 kuruştur. Aynı 5 yılın ortalama domates raf fiyatı ise 1,48 liradır.

Arada sadece 1 kat fark vardır. Ama sonraki yıllarda bu fark 2 kat civarına çıkmış oldu.

Örneğin 2018-2021 yıllarında (toplam 4 yıl) domatesin tarla fiyatı 1,54 lira ve raf fiyatı da 4,56 liradır.

Dikkat ederseniz 2008-2013 arası 0,96 olan fark son 4 yılda 1,97 kata yükselmiş oldu.

Buna benzer örnekler bir çok üründe gözlenmektedir. Tarla-raf fiyat farkı 2013 sonrası kronik bir bozulma yaşamaktadır.

BİNALİ YILDIRIM: DAĞI TAŞI EKİN

ERDOĞAN: DESTEK 29 MİLYAR

AK Parti Sancaktepe toplantısında konuşan Genel Başkanvekili Binali Yıldırım “Rusya ve Ukrayna dünyanın tahıl ihtiyacının yüzde 6’sını karşılıyor, şimdi bunlar yok. Sadece Türkiye’de değil dünyanın her yerinde gıdaya erişimde sorunlar yaşanacak. Bunun farkındayız ve gerekli tedbirleri de hükümetimiz alıyor. Vatandaşımıza deliler gibi ekin, dağı taşı ekin diyorum çünkü artık gıda petrolden de altından da önemli hale geldi” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ise Tokat’ta çiftçilerle buluşmasında şu noktalara değindi: “Tarımın bittiğini, çiftçilerin perişan olduğunu söylüyorlar. Tarıma ve hayvancılığa en fazla destek bizim dönemimizde verildi. Bu yıl için 25,8 milyar lira tanımlanan tarımsal destek bütçesini 29 milyar liraya yükselttik.

Avrupa’da sebze ve meyve üretiminde 1. sıradayız.”

Bu iki açıklamaya şu notları ekleyeyim: Sebze fiyatları son 4 yılda %244 arttı. Oysa aynı dönemde ülke genelinde toplam fiyat artışı %140.

Kur Korumalı Mevduat için sadece 1 ayda 42 milyar lira ödeme yapılacak ama milyonlarca çiftçiye destek sadece 29 milyar lira. Benzer örnekleri Hazine garantili işlerden de verebiliriz.

Dağı taşı ekecek çiftçinin maliyeti artmış, ürünü satamıyor ama dağı taşı ekin diyoruz. Peki bunun altyapısı nerede? Kaynağı nerede? Desteği nerede?

Sloganla tarım olmuyor...

Oğuz Demir

Rus oligarklar: Kısa vade vs. uzun vade!

Rusya-Ukrayna savaşında bir aylık süre geride bıraktı. Sıcak çatışmalar devam ediyor. Her gün bir başka şehirden çatışma haberleri gelmeye devam ediyor. Bir de **sıcak çatışmanın ötesinde bir uluslararası ekonomik ve diplomatik savaş** devam ediyor. O savaşta başı Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve AB çekiyor. Batı dünyası koordine bir şekilde Rusya'yı cezalandırmak üzere her gün yeni bir yaptırım kararı alıyor. Bu kararların tüm dünyada uygulanması konusunda da ellerinden geleni yapıyorlar.

Türkiye ise geride kalan bu bir aylık süre içerisinde **savaşın her iki tarafı olan ülkelerle de önceden kurduğu ilişkiyi hassas bir dengede** götürmeye çalışıyor. Diplomasi trafiğinde de elinden geldiğince konunun **barışçıl yöntemlerle çözülmesi için** çaba sarf ediyor. Bu çabanın şu ana kadar Batı dünyasında olumlu karşılandığını da görebiliyoruz.

Nitekim Brüksel'de geçtiğimiz hafta gerçekleştirilen zirveye katılan Cumhurbaşkanı Erdoğan da zirvenin Türkiye açısından oldukça olumlu olduğunu ifade ederek Türkiye'ye geri döndü. Dönüş yolunda da savaşın sona erdirilmesi konusunda taraflara çağrı yapmaya devam etti. Çözüm için sıcak **savaşa taraf olan her iki ülke lideri ile de görüşmeye devam edeceğini** ifade etti.

Ana hatlarıyla nasıl bir politika izliyoruz?

Hükümetin izlediği politikanın bir ayağı **NATO üyesi bir ülke olarak Ukrayna'nın toprak bütünlüğünden ve işgalinin yanlış olduğundan** hareketle yürütülüyor. Diğer ayağında ise Rusya ile son dönemde geliştirilen **iyi ilişkilerin bozulmaması adına tarafsızlığı temel hareket noktası** kabul ediyor. Batı tarafından uygulanan birçok yaptırıma da **"şimdilik" tercihen taraf olmuyor**.

Bu açıdan bakıldığında yukarıda bahsettiğim hassas denge Türkiye için başarılı bir şekilde yürütülmüş görünüyor. Batı ülkeleri de Türkiye'nin Rusya ile kurduğu

“ekonomik ilişkileri” belirli bir alan içerisinde devam ettirmesi konusunda şu **ana kadar daha anlayışlı** bir pozisyon almış gibi görünüyorlar. Fakat bu pozisyon ne kadar sürdürülebilir emin değilim.

Zira son dönemde hükümet kanadından **krizi fırsata çevirme vurgusu** daha sık yapılmaya başlandı. Örneğin Rusya’nın zengin iş insanları olan “oligarklara” ilişkin yapılan açıklamalar, mevcut ekonomik ilişkilerin bir adım ötesinde bir hamleye işaret ediyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, **Batı’nın Putin’i köşeye sıkıştırma planının bir parçası olarak yaptırım uyguladığı oligarkların** Türkiye’ye servetlerini getirmelerinde, yatırım yapmalarında bir mahsur olmadığına işaret ediyor.

Rus oligarklar için Türkiye bir çıkış olarak görülür mü? Türkiye’ye servetlerini getirirler mi orasını henüz bilmiyoruz. Ancak hükümetin içinden geçtiğimiz ekonomik kriz ortamında böylesi bir yatırımdan memnun olacağını söylemek mümkün.

Son yıllarda **artan sıcak para çıkışları ve cari açık nedeniyle TL’nin ciddi değer kaybettiği** bir ortamı hep birlikte yaşıyoruz. Bu değer kaybının **hepimizin gündelik hayatında yarattığı enflasyon başta olmak üzere olumsuz etkiler de** hükümet tarafından kabul edilmiş durumda. Bu olumsuz görünümün seçime doğru gidilen bir ortamda iktidar bloğu için **ciddi bir oy kaybına neden olduğu da kamuoyu yoklamalarında** görülüyor. Öte yandan önümüzdeki dönemde de **artan enerji faturası ve Kur Korumalı Mevduat gibi uygulamaların yarattığı riskler de** ortada.

Tam da böyle bir ortamda, **servetleri Forbes’a göre 500 milyar doların üzerinde olduğu tahmin edilen Rus oligarkların Türkiye’ye gelmeleri kısa vadede bu sorunların aşılmasında** önemli olabilir.

Ancak madalyonun bir de öteki yüzü var!

KRT Televizyonu’nda Salı akşamları yayınlanan “Anlamak İçin” isimli programda da beraber olduğumuz **Zeynep Gürcanlı da Dünya Gazetesi’ndeki köşesinde** işte tam da bu yüze dikkat çekmiş. Yazıda **Türkiye’nin de yakın bir dönemde yaptırımları uygulama konusunda Batı kanadından daha fazla baskı göreceğini** yazmış.

Savaşın beklenenden daha uzun süre devam ettiği bir ortamda, **bu krizi fırsata çevirme fikri ters de tepebilir**. Yani Rus oligarkların Türkiye tercihi bir anda beklenenin tam tersi sonuçlara neden olabilir.

Türkiye’nin **zaten bir süredir olumsuz seyreden ABD ve AB bloğu ile ilişkilerindeki sorunlar daha da derinleşebilir**.

Kısa vadede seçime doğru gittiğimiz ve ekonomik sıkıntıların bu kadar can yakıcı şekilde hissedildiği bir dönemde **belki hükümet adına stratejik bir hamle gibi görünse de uzun vadede çok daha büyük kayıplara** neden olabilir.

28.03.2022

Bir kez daha hatırlatalım!

Oldukça hassas yürütülen bu süreçte, **kısa vadeli seçim stratejileri için Türkiye'nin geçmişten bu yana takip ettiği stratejik hedeflere göre hareket edilmesi uzun vadede çok daha büyük önem taşıyor!**

28 Mart 2022, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Yeni Avrupa'nın yeni düzeni

Rusya ile Ukrayna arasındaki çatışma Avrupa'daki yeniden yapılanmanın son işaretlerini verdi. Buna göre Rusya'nın egemenlik alanlarında artık başka kimse söz sahibi olmayacak. Sadece çatışma nedeniyle arada kalmış insanların kurtarılması söz konusu olacak.

Bir gerçeği kabul edelim; NATO artık sadece Rusya'yı hedef alan bir örgüt değil. NATO Amerikan güdümlü ve özellikle Batı Avrupa'nın vurucu güçlerini simgeleyen bir savunma örgütü. Ancak bu açıdan Ukrayna konusunda NATO, figüratif rol bile oynamadı.

Rusya'ya gelince, belli ki bu ülke ordusuyla, örgütü ile Avrupa'dan farklı bir güç merkezi. Putin'i hafife almak mümkün değil. **Gerek geçmişi gerekse bugünü, Putin'in Avrupa devlet adamları içinde farklı bir yere sahip olduğunu gösteriyor.** Üstelik nükleer güce sahip bir ülkenin lideri. Putin bu nükleer gücü kullanır mı bilinemez. Ancak bazı ülkeler, mesela İngiltere ve Fransa yeni Avrupa'da nükleer güç rolünü oynamaya çalıştıkları taktirde karşılarında Putin'i bulacakları kesin.

Cumhurbaşkanı Erdoğan Ukrayna probleminde bütün iyi niyetiyle varlığını ortaya koydu. Sonuçta sığınmacıların işi kolaylaştı. Ama bilelim ki Ukrayna Rusya'nın etki alanında bir bölge. Yani çok dikkatli olmak lazım.

Yeni dünya düzeninde Türkiye acaba Avrupa birliği üyesi olacak mı?

Veya yeni dünya düzeni içinde Kıbrıs Rumları, Kıbrıs Türkleri'nin haklarını kabul edecek mi?

Bütün bu sorular sırada bekliyor.

Özetle biz Türkiye olarak barıştan yanayız. Ukrayna'da, Rusya'da bizim için dokunulmazlıkları bulunan ülkelerdir. Bunun böyle olduğunu tüm dünyaya defalarca anlattık. İnşallah anlamışlardır.